

Velja v Ljubljani
in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . „ 42—
četri leta . . . „ 21—
za mesec . . . „ 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta „ „ 50—
za četrt leta „ „ 26—
za mesec „ „ 8—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljatve denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročilno
po nakaznici.

Oglasi se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šte. 19. Telefon
šte. 899. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8. — Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Jožef Alcsuth.

Obnovitev habsburgovskega re-
žima na Madžarskem ni slučaj eno-
dnevne politike, ampak plod doslednih
političnih špekulacij izven Madžarske.
Komunistični interim v Budimpešti je
bil zaželjena voda na mlin entente, ki
je še neposredno pred razpadom
je še neposredno pred razpadom
avstro-ogrške monarhije računala s
potrebo obstoja habsburgovcev, ka-
terim je hotela odvzeti nenemške ozi-
roma nemadžarske pokrajine. Slovanski
narodi, predvsem Jugoslavi in Čehi,
pa so prekrizali tudi tozadevne ra-
čune imperijalistične entente, ki bi
imela v nadaljnjem obstoju habsbur-
govske monarhije v zmanjšanem ob-
segu zadostno oporo za priznanje
svojih imperijalističnih interesov na-
pram bivšemu nemškemu cesarstvu.

Madžarsko ljudstvo še ni nikdar
odločevalo samo o svoji usodi, ker
je popolnoma pod uplivom vsako-
kratnih „narodnih voditeljev“, ki ra-
zumejo diktirati ljudstvu svojo poli-
tično voljo. Kdor pozna zgodovino
madžarske politike od l. 1848. naprej,
ve, da je bila vsa državnina in narodna
politika v rokah takozvanih „državnih
in narodnih voditeljev“, ki so si pri-
lastili pravico govoriti v imenu ljud-
stva, katerega vkljub volitvam niso
zastopali, ker so se vršile volitve na
Madžarskem vedno v senci bajonetov,
ki so bili naperjeni proti onim, ki bi
se upirali izvolitvi od zgoraj določenih
zastopnikov ljudstva. Zato ni čudno,
da je mogel pred meseci takorekoč
kar čez noč zavladati komunistični
režim na Madžarskem. Komunistom
je zadosťovalo, da so vrgli meščansko
vlado, oklicali svojo in ljudstvo jih je
ubogalo, kakor uboga otrok svoje
roditelje, učitelje in druge predstoj-
nike. Samostojnega političnega pre-
pričanja ni v madžarskem ljudstvu.

Zato pa tudi ni čudno, da se je
mogel po pordnevni socialistični vladi
prilastiti habsburgovec Jožef brez od-
pora najvišje državne moči na Mad-
žarskem. Ta nekronani kralj, ki je
živel v času komunističnega režima
pod meščanskim imenom Jožef Al-
csuth, je kratkoma izdal razglas

„Mojemu narodu“, kjer naznanja, da
je prevzel vlado in imenoval za mi-
nistre najbolj reakcionarne uradnike
in največje zastopnike Tiszovega po-
licijskega režima. Uradno madžarsko
poročilo, da je sprejelo ljudstvo nje-
govo diktaturo mirno in celo z nav-
dušenjem, je popolnoma v soglasju
s politično nezrelostjo madžarskega
ljudstva.

Jasno je, da stoji za zadnjimi
dogodki na Madžarskem posredno ali
neposredno ententa, ki se nahaja z
mirovno konferenco vred v zelo kri-
tičnem položaju. Da se odstrani ne-
varnost boljševiške propagande v en-
tentnih deželah, je dobro vsako sred-
stvo. Habsburgovci pri tem niso iz-
ključeni.

V italijanskih vojaških krogih se
govori, da je možnost obnovitve habs-
burgske monarhije velika. Dočim bi
se Francija in Anglija ne protivili ob-
novitvi, bo stočila Italija vse, da se
onemogoči Avstrija reditva. Od-
stranitev habsburgovcev s prestola je
za Italijo življenskega interesa, ker bi
v nasprotnem slučaju morala voditi
Italija zopet svojo predvojno politiko.

Cela stvar ni tako nedolžna, ka-
kor bi jo hoteli prikazati našemu
ljudstvu gotovi voditelji. Način poro-
čanja izdaja mišljenje poročevalca.
Med nami je še precej elementov,
ki — mlo rečeno — simpatizirajo z
raznimi Alcsuthi in bi „mirno ter celo
z navdušenjem“ sprejeli razglas ka-
kega Alcsutha „Mojim narodom“!
Toda naše ljudstvo ni madžarsko, in
kdor se zanaša nanj v svojem proti-
jugoslovanskem prepričanju, ima pač
še vedno avstrijsko-habsburgovske
možgane.

Vse kaže, da je nastop habsbur-
govca Jožefa Alcsutha spremenil mar-
sikalj v političnem življenju Evrope.
Nas Jugoslovane pa je opozoril na
novo nevarnost, ki bi nam mogla ško-
dovati le tedaj, če bi se odprla naša
severna meja „avstrijskemu demokra-
tizmu“, katerega zastopajo na Hrvat-
skem Radičevci, pri nas pa osamljeni
pristaši bivše avstrijske državne stranke
in redkoštevilni njihovi prijatelji.

Dr. J. Stefančič:

„Slovenec“ in njegov užaljeni birokrat.

Špilje, 9. avg. 1919.

Članek „Zlobnost ali kaj“ v „Ju-
goslaviji“ od 7. avgusta je učinkoval
na „Slovenca“ in njegov ožji krog
v dvojni smeri. Predvsem sam način,
kako in kam je obrnil svoj odgovor,
osvetljuje staro praktiko, katere se
poslužuje ta list v javni borbi in v
kateri se edino more pohvaliti kot
prvi mojster: Izogibati se neprijetne
stvarnosti z zlobnim napadom na
osebo, opozoriti čitatelje na svojo
novo žrtev, obenem pa izzvati osebno
polemiko. Istočasno pa je navedeni
članek v „Jugoslaviji“ imel tudi to
dobro posledico, da se je na zankah
„Slovenca“ ujel tisti strahopetni zajec
deželne vlade v Ljubljani, ki pod
plaščem tega lista ruje proti svojemu
predpostavljenu šefu v Belgradu, a
se pri tem ne upa staviti pod napi-
sane hudobije svojega podpisa.

V članku „Obmejni komisarij“
(Slovenec št. 181) napada politikujoči
uradnik 4. činovnega razreda ali po-
domače poverjenik za notranje za-
deve pri deželni vladi za Slovenijo v
Ljubljani g. Golja, ministra za notranje
zadeve v Belgradu g. Pribičevića radi
tega, ker le ta uvaja v Sloveniji nov
tip uradnikov, ali pa, kakor se izraža
g. poverjenik, neka „mistična bitja“.
Bilo bi brezplodno, podrobneje baviti
se s to stvarjo g. poverjenika, v ka-
teri se žali, da njegovo visoko kom-
petenco vznemirjajo in mučijo še
razne druge njegovi visoki kompe-
tenci znane ali nepoznane kompe-
tence. Dotakniti pa se moram nje-
gove stvarine vendarle vsaj v toliko,
v kolikor je g. poverjenik vzel za
njeno podlago moj privatni razgovor
z njim. Res je, nekega lepega spom-
ladanskega dne sem se odzval po-
novnemu povabilu: „Zglasi se“, in
to zgolj iz radovednosti, da slišim
želje novega tipa slovenske kompe-
tence v Ljubljani. Takrat sva imela
majhen prizorček, ker sem zanikal
trditve gosp. poverjenika Golje, da

me ima on vpeljati na moje mesto in
mi dati potrebne instrukcije in to
vsled telegrafične naredbe iz Belgrada.
Prav sem imel jaz, kajti g. dvorni
svetnik Kremenšek ni mogel najti
drugega telegrama razun onega, v
katerem ministrstvo za notranje zadeve
v Belgradu naroča predsedniku de-
želne vlade v Ljubljani, da mi pri-
pravi v Špilju potrebni prostor za
mojo pisarno. (NB. Tega predsednik
deželne vlade ni storil in poiskati sem
si moral stanovanje sam potem, ko
sem bil 3 dni brez sobe.) In ko je
bil enkrat g. Golja tako poučen in
postavljen na laž, se je izkazalo, da
je drugače fest fant, in da se da z
njim še govoriti, seveda ne o novem
času, ki je prišel v našo deželo, pač
pa o raznih kompetencah. Pa zakaj
bi mu človek to zameril. Tako je
vzgojen, mlad je še, prikopal se je
do ljubljanskega ministra, kakor pra-
vijo, ni čuda, da se boji za svojo
kompetenco. Kaj hočete „užaljen bi-
rokrat“, on že ve, kaj dela.

„Politikujoči uradnik“ se glasi
kratka notica, v kateri mi odsvetuje že
citirani „Slovenec“ politiko in me
obrekuje, kakor da bi bil jaz kriv, da
se iz naše države izvaža mast in da
je naša država oškodovana za dve
milijardi nežigosanega denarja. To
lažljivo in zlobno obrekovanje pa
je najostudnejša infamija ali ne-
sravnost, katere je zmožen edinole
v svoji politični morali popolnoma
propal list. O svojem delovanju
na obmejni postaji ne bom dajal ra-
čuna „Slovencu“, ker bi poleg vsega
drugega primanjkovalo prostora, ako
bi hotel dokazovati, recimo, koliko
potnikov je bilo vrnjenih samo vsled
tega, ker so jih „Slovenčev-i“ pover-
jeniki hoteli vthotapiti v Avstrijo s
potnimi listi, izdanimi od Deželne
vlade v Ljubljani proti izrecni toza-
devalni naredbi ministrstva za notranje
zadeve v Belgradu, ali pa recimo, ko-
liko transportov blaga je bilo v Špilju
zadržanih, katero so hoteli „krivonosni
verilniki“, med katere so spadali tudi
slovenski uradi, vthotapiti preko meje
in to proti tozadevnim naredbam mi-
nistrstva trgovine in industrije v Bel-

VLADIMIR LEVSTIK.

143 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Da bi laglje premagal v sebi »nezmislno skrb«,
s katero ga je bila zjutraj navdala vest, da je so-
sedil zopet slabše. Sam zlojed mu je bil velel od-
preti okno, zagledati na dvorišču staro Meto in jo
pobarati, kako se ima gospodična. Eh, nespametno
je ravnal takrat, ko se je vteknil v to žensko historijo;
če dobro premisli — tudi to je Smučiklasova krivda:
kdove kako hladno bi šel mimo, da ga ni zvalilo
ime Egon, zapeljivca! In tako se mu krči prav
danes, ko dviga roko na končni zamah, srce ob
misli na dvoje bledih, skrivaj ljubljenih ustnic, ki
drhtita v predsmrtni grozi ter izcejata zadnjo krvavo
penico življenja . . .

»Neumnost, neumnost!« je mrmral sam pri sebi,
delaje se trdega. »In vendar — za vse svoje ma-
ščevanje ne bi dal ur, ki sem jih prevasoval kraj
tebe, Marija, in zadoščanja, ki sem ga užil za tistih
par mrvic dobrote, utehe, ki mi je kapljala iz tvojih
žalostnomehkkih besed. Našel sem te kakor vesoljno
odvezo pred bojem iz katerega ni vrnitve; ne bom
te pozabil — ne, tudi na koncu ne!«

In že se je vpraševal z globoko tesnobo, ali ji
še utagne posvetiti toliko časa, da prečuti vse, kar
mu pomeni sivo od nje, in ji pove — vsaj v duhu!

— kar ji mora izreči na razstanku, pred vrati mrkle
večnosti svoje in njene?

Avto je brnel ravno po gladko asfaltirani cesti,
ki nosi, v nesmrten spomin, ime našega starodav-
nega patricija Pudelschwanta. Mož je kljub nem-
škemu priimku »Slovenec« zelo naklonjen ter ni
spodil nobene dekline, če je že žejnala svoj rožnivenec
po kranjsko; zato je naredila višja Previdnost, da
služi njegova ulica še dandanašnji vsemu enako-
mislencemu veljaštvu v šopirjenje in pohajkovanje.
Jacques je vozil počasi, tako da je grof dobro slišal,
ko ga je nekdo zaklical s hodnika: »Cher comte!«
In komaj je on nastavil uho, že je ustavil tudi šofer.

»Bon jour, gopod Egon,« je odzdravil grof, še
preden se je ozrl: tako »nobel« po francosko ga ni
klical nihče razen mladega Smučiklasa, in tudi ta
najrajši le takrat, kadar so slišali drugi. »Cher
comte« je bila vobče zgodovinska beseda; vse mesto
je vedelo, kako se je Egon pred tednom dni na-
šampanjčil z grofom zvečer v kavarni, valjal se pijan
okrog njega in tulil zlahtnemu patronu še izpod
mize:

»Cher comte! . . . Nisem vreden, da gledam v
vaše . . . obličje . . . Teptajte po meni . . . pluvajte
mi v obraz — to bo moj največji ponos! Vaš oproda
sem . . . cher comte! . . . vaš suženj sem, ma foi,
sacrebleu!«

To je bila vsa francoščina, ki jo je premogel.
In grof, očividno ganjen po izbruhu njegove vda-

nosti, ga je lastnoročno postavil na noge ter ga od-
vedel v izvoščak. Vse mesto je govorilo o tem do-
godku, in najmanj pol mesta je zavidalo Egonu
njegovo srečo.

»Bon jour, cher comte,« je ponovil gizdalin,
skakljaje bliže. »Ravno prav! Vabilo imam za vas
— dovolite?«

Ne da bi čakal privoljenja, si je odprl vrata
in sedel k njemu.

»Popeljem se z vami, cher comte,« je govoril,
naslanjaje se sladostrastno pokraj njega. »Hudimana,
kako vozi ta vaš šofer! Tak vabilo — prijetno va-
bilo; gospodična Grabunčeva slavi pojutrišnjem svoj
rojstni dan. Ker se raje zabava dvakrat nego enkrat,
je sklenila prirediti dvojno slavje: jutri zvečer za
mlade ljudi, med katere šteje tudi vas in mojo ma-
lenkost, čeprav ne prikriva, da bi me bila bolj ve-
sela pojutrišnjem, ko bo sprejemala stara budala.
Dolg jezik, kaj?«

»Toda v lepih ustih,« ga je zavrnil grof z na-
smeškom.

»Čast vašemu okusu, hehe, sacrebleu . . . Bogve
zakaj si je vtepla v glavo, da vam ne sme sporočiti
vabila nihče drugi kakor ravno jaz! Tak jutri zvečer
pri Grabunčevih; ženskih ko listja in trave, med
drugimi vaša znanka Vida.«

»Katera Vida?«

(Dalje prih.)

gradu. Kar pa se tiče politike politikujočega uradnika, naj služi v vednost sledeče. Politikujoči uradnik bo politiziral tako dolgo, dokler bodo politizirali „Slovenčev“ novi tipi slovenskih kompetenc v Ljubljani, ki se upajo ne samo postopati proti odredbam svojih šefov iz Beograda, marveč jih celo pod plaščem „Slovenca“ napadajo. Udeleževal se bo javno borbe dotlej, dokler ne bodo odstranjene vse nevarnosti, ki pretijo naši državi, dokler ne bodo zrušene one stene, ki ovirajo danes ujedinjenje našega ljudstva in pravilni razvoj naše države in to so v prvi vrsti iz starih provincijalnih strank zveržene pokrajinske vlade. Kot dobrovoljec pa se bo vrhutega udeleževal javne borbe tako dolgo, dokler si niso vsi dobrovoljci, ki so se žrtvovali za osvobodjenje in ujedinjenje svojega naroda in so danes še zapostavljeni, ako ne zasramovani in osumljeni, priborili v našem javnem življenju onega stališča, ki gre njim po zaslugi, državi pa v korist in čast.

In končno nasvet „Slovencu“. Kakor je razvidno iz njegovih člankov o prepovedi časopisov, mu je zelo ležeče na tem, da je poučen o najnovejših duševnih pridobitvah našega sosedja preko Mure. Priporočam mu, da napravi sam svoje potovanje v Avstrijo. Seveda v Špilju bo malo sitno. Kakor znano mora iti tu vsak potnik, pa če je revež ali gospod, s svojim kovčekom osebno skozi kontrolo, ki pa je sicer dobro sredstvo za izpraševanje vesti kar more v današnjih časih le koristiti, ne pa škoditi. Pot te kontrole bo moral iti tudi „Slovenec“ s svojo bagažo. In takrat pa bo „politikujoči uradnik“ skrbel za to, da se ga natančno pretrese, ker je sumljiv, da skriva hudobije izza leta 1914 pod praznično krščansko obleko iz leta 1919 in da se mu pregleda njegova bagaža, s katero bi hotel mogoče tihotapiti razni, za nas dragoceni material. In tako očiščeni „Slovenec“ bo šel vreden, da sname, predno prestopi državno mejo, svoj klobuk in se prikloni pred „politikujočim uradnikom“, pa če bi bil ta tudi poslednji vojniki iz vrst dobrovoljcev, ki so se bili v tujini za blagor domovine takrat, ko jih je „Slovenec“ še preklinjal.

Mirovna konferenca.

Vrhovni svet preobložen z delom.
k Ldu. Pariz, 10. avgusta. (Presburo.) Nekateri listi so poročali, da namerava mirovna konferenca završiti svoje posle do konca meseca avgusta in med drugim rešiti tudi jadranski problem. Potem bi nastopile počitnice v mesecu septembru. Te informacije niso točne. Nihakor ni mogoče, da bi se ti posli mogli že sedaj definitivno rešiti. V resnici obstoji možnost, da bodo zavezniki podpisali mir z Avstrijo, a je zelo dvomljivo, da bi v tako kratkem času mogli likvidirati z Bolgarijo, a zlasti ne iz razloga, ker še niso

predali preliminarje in se pozitivno ve, da se bo proti Bolgariji uporabilo, enako postopanje, kakor se je z Avstrijo in Nemčijo. Iz vsega tega ni mogoče razviditi, kako bi bilo mogoče rešiti vse posle do konca avgusta. Kar se tiče jadranskega vprašanja, je istotako dvomljivo, da bi se moglo rešiti v tem času to vprašanje. Vrhovni svet je preobložen z delom, zlasti z mirovnimi poganjanji z Avstrijo in dogodki na Madžarskem, pa vse to dokazuje, da mirovna konferenca ne mora likvidirati v mesecu avgustu, a še manj, da bi odšla na dopust in da bi ne rešila vseh teh problemov.

Grčija zasede smirensko ozemlje.

k Ldu. Lyon, 10. avgusta. (Brez-žično.) Mirovna konferenca, pravi „Figaro“, je sklenila, da se zasedba smirenskega ozemlja poveri Grčiji. — Odločitev pa še ni končno veljavna; gotovo pa je, da bo imela na bodoče teritorialne določitve precejšen vpliv. Poročilo končuje z opazko, da bo vse človečanstvo odobravalo ta korak mirovne konference.

Jugoslavija.

K rešitvi ministrske krize.

j Ldu. Beograd, 10. avgusta. Ministrska kriza še ni rešena. Radikalci načeloma nočejo pristati na koncentracijski kabinet. Stojan Protić zahteva portfelj notranjih zadev za radikalno stranko, na kar pa designirani ministrski predsednik Davidović ne pristaja. Sporazum se še ni dosegel. Ako Davidović ne bi mogel sestaviti koncentracijskega kabineta, potem bo skušal doseči sporazum na podlagi koalicijskega ministristva.

j Ldu. Beograd, 10. avgusta. Z največjo gotovostjo se more računati, da bo kriza končno rešena v sredo, ko bo došlo do sestave novega kabineta.

Tabor 15. t. m. v Sinčivasi.

Po pripravah soditi, utegne biti Tabor veličastna manifestacija za združitev slovenskega Korotana z ostalo Slovenijo in Jugoslavijo. Ob 9. uri bo pod milim nebom slovesna služba božja s petjem in vojaško godbo, nato veliko ljudsko zborovanje, na katerem govorijo govorniki iz Kranjske, Koroške in Štajerske. Po zborovanju bo ljudska zabava. Narodni svet za Koroško pozivlja s tem vsa naša narodna društva, naj tekmujejo med seboj, katero bo čim častneje nastopilo. Posebno društvene zastave naj ta dan prvič mogočno zaplapolajo na koroških tleh, ki ostanejo neločljivo združena z našo mlado državo.

Velikega ljudskega tabora v Sinčivasi na Koroškem se udeleži v petek 15. t. m. tudi ljubljanski škof dr. Ant. Bonaventura Jeglič, ki bo daroval ob 9. uri pontifikalno mašo. Iz Ljubljane gre ta dan ob 2. uri zj. poseben vlak za polovično ceno.

enega milimetra. Ampak ti tanki listki še vedno sestojijo iz precejšnjega števila molekulov. Pa ko bi jih bilo v listku samo deset, oddaljenih med seboj za svoj premer, bi merili komaj 1/200.000 milimetra.

Pri poskusih, kako deluje olje na vodi, da bi merilo valove, se je posrečilo pokriti 400 kvadratnih metrov ženevskega jezera z 20 kubičnih centimetrov olja; olje je torej naredilo kožico, debelo 1/200.000 mm.

Z mehničnimi sredstvi je uspelo razdeliti en milimeter na 1000 enakih delov. Vendar so amebe, ki žive v naših vodah, tako majhne, da se njihovo telesce ne dotika dveh črt, ležečih med tisočinkami milimetra. Pomisliti pa moramo, da imajo amebe ude, organe, mišice, živce itd. Ti organi so sestavljeni iz celic, celice pa iz molekulov. Ko bi tvorili le stoji del telesnega obsega ameb, če uvažimo, da so ločeni med seboj z enako razdaljo kot je njihova objem, bi merili molekuli tudi 1/200.000 milimetra.

Atomi so vsekakor še manjši in jih moramo smatrati za neskončno majhne.

Neodrešena domovina.

Kako delajo Italijani v zasedenem ozemlju.

n Finančno ravnateljstvo v Trstu je izdalo odredbo, iz katere povzemamo samo sledeče: Obveznost uporabljanja samo italijanskega jezika se mora dosledno čuvati ne samo pri reševanju aktov, temveč tudi v osebni občevarju s strankami in uradništvom med seboj. Uradni in oddelni predstojniki ravnateljstva so osebno odgovorni za strogo izvajanje te naredbe in najtako vse poirebno ukrenejo, da se bo tudi kot medsebojni občevarni jezik med uradniki uvedla le italijanščina.

Ni treba komentarja k tej odredbi, ki je izdana za ozemlje, kjer je komaj ena tretjina italijanskih privandrovcev — pripominjamo le toliko, da je to smrtna obsodba za vsacega našega zavednega uradnika. — Upajmo, da nam ne bo treba predolgo čakati na dan maščevanja.

Roparski umor v Devinu.

n LDU Trst, 9. avgusta. Z Devinščine poročajo: Pernarčičeva družina iz Devina se je pred kratkim vrnila iz begunskega taborišča na Štajerskem. Hiša v Devinu je bila popolnoma porušena, vsi česar so si Pernarčičevi napravili pri Sv. Ivanu leseno barako v gostilniško svrhu. Gostilno sta oskrbovala oče Josip in sin Alojzij. Pred desetimi dnevi zjutraj je prišel k tej gostilni neki delavec in je našel Pernarčiča, očeta, ležečega na pragu, vsega v krvi, mrtvega. Starec je imel sedem ran z bodalom. Delavec stopi na to še v barako in je našel tamkaj mladega Pernarčiča tudi mrtvega. Ležal je v celi mlaki krvi na postelji, devetkrat zaboden z bodalom. Ko je mož pogledal nekoliko okoli sebe, je zagledal na tleh listnico, katero je seveda pobral in pregledal. Našel je v njej razna pisma. Vse skupaj je oddal nemudoma na pristojnem mestu in varnostna oblast je tudi v resnici takoj zasledila morilce. Bili so trije italijanski vojaki, ki so jih našli pri bližnjem železniškem predoru speče. Bili so še vsi krvavi. Pri enem so našli 80 lir.

Cene manufakturnim izdelkom.

n Trst, 10. avg. (Izv. por.) Civlini komisar za mesto Trst in okolico je izdal naslednjo naredbo: Ceniku so podvrženi naslednji manufakturni izdelki, ki se ne bodo smeli prodajati dražje, nego je njihova nakupna cena zvišana za 25% in sicer za izdelane obleke, sukno vsake vrste, svilene ovratnice, izdelano perilo, pletenine, nogavice, bombaževine, nitni vilni in dežniki, za klobuke in čepce 30%.

Vsled tega pač ni nobenega dvoma, da je vidljivi vesmir sestavljen iz nevidljivih teles, katerih ne vidimo.

V Mlečni cesti na nebu je vsaka zvezda manjša od sedme velikosti, torej našim očem nevidljiva, vendar vidimo Mlečno cesto.

S številnimi merjenji in poskusi je dokazano, da svetloba preleti v eni sekundi 300.000 km. To dejstvo potrjuje astronomija in fizika.

Vsak val svetlobe meri tudi 0.0006 mm t. j. 6 desetitisočin milimetra. Valovi skrajno rdeče svetlobe merijo 7/10.000 mm; valovi izza rdeče svetlobe 8/10.000 mm; valovi modre svetlobe 5/10.000 mm; valovi vijoličaste svetlobe 4/10.000 mm.

Če to izrazimo v milijotinkah milimetra, kakor dela spektroskopija, tedaj dobimo sledeči pregled:

Ultra rdeče 800 in več, skrajno rdeče 768, rdeče 700, oranženo 590, žolto 580, zeleno 535, modro 480, indigo 450, vijoličasto 430, netravijoličasto 300 in pod. To so torej valovi etra.

Če pomnožimo 300.000.000.000 milimetrov s številom 1666, dobimo

Slovanski svet.

Mednarodne železniške zveze.

sl Ldu Praga, 10. avg. (ČTU) Čehoslovaška vlada se bavi z načrtom mednarodne železniške zveze med zapadno in vzhodno Evropo čez Češko, in sicer na progi Paris-Strassburg-Nürnberg-Praga-Varšava-Rusija. Bavi se tudi z drugo tako zvezo, ki naj bi šla iz Ostenda čez Magdeburg, Prago, Pardubice, Bratislavo na Balkan.

Pred preobratom v Rusiji.

sl Ldu Berlin, 11. avg. (Dun KU) „Lokalanzeiger“ javlja iz Kopenhagna: V brzojavki iz Helsingforsa poroča, da vzbujajo zadnja poročila iz Rusije največjo pozornost. Poročila pravijo, da se je v mišljenju ruskega prebivalstva napram boljše vizmu pojavil splošen preobrat. Boljševizem čimdalje bolj propada.

Boljševiki porazili Kolčakovo armado.

sl Ldu Berlin, 10. avgusta. (Dun KU) „Vorwärts“ prinaša vest stockholmskega „Tagbladet“, da so boljševiki porazili Kolčakovo armado, ki je v popolnem razsulu, v njenem ozadju so povsod izbruhnili kmetski nemiri.

Sosedne države.

Konec stavke v Furlaniji.

e Trst, 10. avg. (Izv. por.) Delavstvo v Furlaniji se je vrnilo k svojemu delu, ker je obljubil guverner, da se bodo upoštevali za delo predvsem domačini in da bodo odpuščeni delavci zopet sprejeti v delo. Stavka je bila splošna, delalo se je le v Gorici.

Habsburgovski režim na Madžarskem.

Slaba perspektiva za Italijo.

e LDU. Dunaj, 10. avgusta. (ČTU) „Neuer Tag“ poroča: Italijanski listi se še vedno vzdržujejo komentarja o nejasnih in mučnih dogodkih na Madžarskem, kakor se izražajo. Edino „Popolo Romano“ se vprašuje, ali se bo nadvojvoda Jožef dal proglasiti za kralja. Vsekakor preti nevarnost, da se Dunaj in Budimpešta združita in obnovita staro državno enoto ali vsaj deloma. Združenje Avstrije z Madžarsko bi pa imelo za posledico spojenje s Hrvatsko in Slavonijo. Pomoski pristan novega habsburškega cesarstva, ki bi izgubilo le Poljsko in Češko, bi bila seveda Reka. In vsled tega bi za Trst in za Italijo nastala zelo slaba perspektiva.

Ugodne šance za Habsburgovce.

e LDU. Budimpešta, 11. avgusta. (Dun KU.) Madžarski korespondentni urad poroča: Včeraj je nadvojvoda Jožef povabil k sebi v Budimpešti se nahajajoče načelnike strank in je imel z njimi ločene porazgovore. Zvečer je sprejel skupino delavskih voditeljev.

število 500 trilionov. To je število valov, kateri udarijo v naše oko, kadar opazujemo rdečo svetlobo. Treba je 2330 valov, da izpolnimo 1 milimeter in 699 milijonov tresljajev, da dobimo občutek vijoličaste barve.

Med rdečo in vijoličasto leže vse ostale barve. Tresljaji, kateri povzročajo zavest rdeče svetlobe, so najbolj počasni in njihovi valovi so za tegadelj tudi najdaljši.

Eter, ta zelo fina snov, pronika vsa telesa, obdaja zadnje atome predmetov in bliž, čvrstih in tekočih.

Molekularna fizika nas uči, da v enem kubičnem centimetru zraka zavzamejo molekuli, sestavljajoči zrak, zgolj 1/3 kubičnega milimetra ali 1/2000 del celega dozdevnega obsega.

Vsi ti molekuli, vsi ti atomi se neprenehoma gibljejo kakor svetovi v prostoru, njihovo strukturo pa ravna nevidna sila.

Vsa telesa, organska in neorganska, zrak, voda, rastline, zver, človek so ustvarjena iz gibljivih molekulov. Pri analizi teles, organskih in neorganskih prisostvujemo gibanju atomov, katere obvladajo pravečne sile in ne-

Camille Flammarion. B. Borko.

Zvezde in atomi.

(Konec.)

Stvari, katere so za nas najčvrstejše in najbolj trde, so v resnici sestavljene iz molekulov, ki se ne dotikajo. Molekul je prostemu očesu nevidljiv in sestoji iz atomov, ki so še manjši in ki se tudi ne dotikajo.

N. pr. železna palica sestoji iz molekulov, kateri se ne dotikajo in ki se neprenehoma tresejo, pod vplivom toplote oddaljujejo in pod vplivom zime stesnujejo. Na solncu se zviša toplota te palice na 60°C ohlajena na mrazu pa pade nekoliko stopinj pod ničlo. Od enega stanja do drugega se spremeni dolgost palice 7 do 8 mm, z daljšim segrevanjem pa se lahko oddaljšajo molekuli še bolj. Končno se oddaljšajo tako daleč, da nimajo več vpliva drug na drugega, se ločijo, tako in tvorijo bodisi tekočino bodisi plin.

Molekuli so tako majhni, da si tega ne moremo predstaviti. Posrečilo se je napraviti iz zlata tako tanke lupine, da tisoč njih tvori debelost

Včerašnji porazgovori, katerih glavni namen je bil, potom strankinih voditeljev, mudečih se v Budimpešti neposredno informirati nadvojvodo o željah in upih prebivalcev dežele, je položaj znatno razbistril.

Nov habsburgovski kandidat.

e LDU. Dunaj, 10. avg. (ČTU.) »Wiener Mittagszeitung« poroča: V tukajšnjih madžarskih krogih se zatrjuje, da vojaški krogi v Segedinu podpirajo kandidato mladega nadvojvode Albrehta ali za madžarski stol ali pa za palatnat. Albrecht je sin bivšega generalisima Friderika in njegove soproge Izabele in je bil na Madžarskem vzgojen.

Vprašanje državne oblike.

e Saint Germain, 11. avgusta. (Dku.) »Chicago Tribune« poroča, da madžarska vlada ne namerava predložiti narodni skupščini vprašanja o bodoči državni obliki Madžarske, preden ne zapuste Romuni dežele. Ne vrše se pogajanja med Madžarsko in Romunijo, ker je Madžarska prepustila ententi vodstvo.

Nemška Avstrija.

Oklic proletarcem.

e LDU. Dunaj, 10. avg. (DunKU.) »Arbeiter Zeitung« objavlja oklic drž. izvršilnega odbora vojaških svetov proletarcem v vojaški suknji. Oklic pravi z ozirom na madžarske dogodke: Svarimo reakcijo, da bi skušala kakor koli ogroziti našo mlado republiko. Vsak posamezni proletarec bo rad dal svoje življenje, preden si pustimo oropati težko priborjeno svobodo. Vojaški proletarci bodite edini, spoznajite veliko nevarnost in pripravljajte se na boj!

Prazne nade.

e LDU. Dunaj, 10. avg. (ČTU.) Včera je sprejel državni kancler dr. Renner zastopnike tukajšnjih listov. V pogovoru o teritorialnem vprašanju je naglašal: Ne bomo nehali verovati in zahtevati, da obdržimo Nemško južno Tirolsko. Verujemo v pravico, dokler se nam ne godi krivica. Glede Štajerske in Koroške polagamo zlasti važnost na to, da nam ostaneta mariborska in radgonska kotlina. Glede Feldberga smo predlagali ententi kompromis, naj bi Čehi prevzeli v svojo upravo železnico Breclava-Grussbach-Znojmo, nam pa da ostane dežela in njena politična uprava.

Politični pregled.

p »Slovenec« in »Tagespost«. Graška »Tagespost« od 10. t. m. piše pod naslovom »Der Verfall des slovenischen Zeitungswesens« sledeče: Ako bi mi kot dozdevni sovražniki Jugoslovancev na podlagi opazovanj dokazali, da časopisje v SHS državi od časa državnega preobrata naprej vedno bolj propada, ne bi se našemu dokazovanju prištevalo nikake notranje

vrednosti. Domnevalo bi se, da hočemo vsled napačnega opazovanja, nevoščljivosti in nevolje iz proste želje ustvariti gotovo dejstvo. Medtem pa ta opazovanja o propadu jugoslovanskega časopisja ne izvirajo iz nemško avstrijskih, marveč iz virov jugoslovanskega časopisja. Ee vzklik te vrste se čuje iz ljubljanskega »Slovenca« od 7. t. m., kjer se piše: Časopisje v SHS državi propada itd. Sledi izvleček iz »Slovenca«. Le tako naprej!

p Zborovanje zaupnikov Narodno-socialne stranke se je vršilo v nedeljo v ljubljanskem Mestnem domu. Prišlo je okoli 250 zaupnikov iz vseh delov Slovenije, ki so zastopali vse posamezne sloje narodno-socialne stranke. Zbor je sklenil ustanoviti Narodno-socialno stranko ter se je v ta namen izvolil pripravljalni odbor. Zborovanje je bilo — brez predsodkov rečeno — slajna manifestacija po potrebi osnovane stranke, ki bo združevala celokupni narodni proletarijat v jugoslovanski državi. Poročilo o zborovanju sledi.

p Več previdnosti svetuje »Edinost« od 7. t. m. Italijanskemu nacionalizmu: Včera je nanesa prilika, da smo govorili z nekaterimi znanci in odločnimi Italijani. Resnici na ljubo moramo priznati, da so izrecno obžalovali napade na slovenska društva in na naše uredništvo zlasti pa na šolo na Aquedottu. Priznavajo, da Slovenci niso dali nikakega povoda za take napade. Vendar pa skušajo nekako opravičevati napadalce. Naglašajo, da je bilo splošno uverjenje, da so bili Slovenci v ozadju — za »pravokacijni« socialnih demokratov. Kajti neutajljivo dejstvo, da je v socialno-demokratskem taboru tudi mnogo Slovencev. To naj bi bilo torej v upravičenju napadov na slovensko last? Ali ljudje božji: meni hočete res trditi nesmisel, da Slovenci določajo politiko tržaške socialne demokracije, pridružene sedaj ogromni organizaciji Italije. Kaplja o morju naj bi določala valovanje morja? Italijanski nacionalizem naj bi bil vendar nekoliko pridnejši s takimi trditvami. Pomislil naj, da s tem razširja v svet misel o velikem številu Slovencev v Trstu!

p »Samouprava« in Habsburžani. LDU. Belgrad, 10. avgusta. »Samouprava«, ki je še vedno službeno glasilo ministrstva za zunanje stvari, se bavi s preobratom na Madžarskem in piše med drugim: Mi hočemo biti prvi, ki bomo z največjo radostjo povdravili mir. Ta radost je iskrena, ker želimo vsakemu sosedu mir in red v njegovi hiši. Mi smatramo, da leži v njihovem miru tudi mir v naši državi. Zaradi vsega tega smo pripravili, da popolnoma zaupamo t. di kakemu Habsburžanu, ker bi bilo to v interesu obeh dežel in obeh narodov.

p »Naš Glas«, glasilo Centralnog saveza javnih namjestnika u kraljestvu SHS, je začel izhajati v Ljubljani. Tiskal se bo v latinici in cirilici. »Naš

skončnost malega nam govori enako kot neskončnost velikega.

Molekuli, ki se ne dado niti videti niti otipati, tvorijo pravo materijo, in to, čemur pravimo gmota, je le učinek, s katerim delujejo na naša čutila gibanja molekulov, ali, da se tako izrazim: večna možnost dojmov.

Iz tega sledi, da je gmota pojav energije in kot taka le nekak način gibanja. Ob toploti absolutne ničle (—273°C) bi taka gmota, kakor jo mi poznamo, ne mogla več obstojati.

* * *

Naziv materijalistov, katerega si prisvajajo ljudje, ki poznajo samo vsakdanjost navideznega sveta, je tudi za misleca preživeli in zastareli izraz. Vidljivi vesmir ni tak, kot ga zaznavajo naša čutila, marveč podlago in podporo vidljivega tvori nevidljivi vesmir. Vidljivi vesmir sestoji iz nevidljivih atomov, ki se ne dotikajo; leži na praznini, in sile, ki ga obvladajo, so negmotne in nevidne. Iščite materijo in je ne boste našli; to je slika, katera tembolj blede, čimbolj se ji bližamo; to je prikazen, katera iz-

gine vselej, ko mislimo, da smo jo že ujeli.

V globoki in molčeči noči se giblje ves svet, ravnaj z večnim dihom božjim. Mar v urah tihega razmišljanja ne slišimo glasov neskončnosti? V vsemiru vlada večna noč; mi imamo dan le vsled tega, ker se nahajamo blizu zvezde. Noč polni prostora, toda ni to tema, marveč sladka luč od milijonov zvezd. V noči najlepše čutimo, da je vse v večnem gibanju. Gibanje vsakega atoma, na zemlji in na nebu, je matematična posledica etrovih modulacij, izhajajočih iz globin neskončnega prostora.

Ko mesec potuje nad našimi glavami, dviga zemljo, privlači in giblje vode oceanov in vsak izmed nas tehta nekoliko manje nego če je na obzorju (razlika 18 miligramov). Ko potuje Venera v oddaljenosti 40 milijonov kilometrov od nas in Jupiter 600 milijonov kilometrov, odsune eden in drugi zemljo z njene normalne poti. Ali ste kedaj približali kos železa prosto viseči magnetski igli? Kako čudovit pojav je to gibanje in nemir igle pod vplivom dozdevno mrtve reči!

Glas« je stanovsko, politično nestrankarsko glasilo, ki bo zastopalo predvsem gospodarske in stanovske interese državnih uslužbenkov. List hoče biti vsestransko objektiven. Uradništvo se nahaja v Ljubljani, Rimska cesta 20/II.

p Boljševizem straši tudi na Angleškem. St. Germain, 11. avgusta. (DunKU) Listi javljajo, da je londonska policija zaplenila v predmestju Acton oglase, ki pozivljajo k ustanovitvi sovjetske vlade.

Slovenci! — Slovenke!

Gre nam za tisoče življenj naših fantov in mož, ki padajo vsako leto radi alkohola v prezgodnji grob, gre za srečo in mir tisočih družin, gre za naše žene, ki trpe pod krutostjo pijači vdanih mož, gre se za prihodnost našega mladega rodu, gre za obstoj stotin posestev in obrtnih podjetij, gre za milijone narodovega premoženja, gre za to, da se oprostimo stoletnih sramotnih okov alkoholizma, ki so glavna zapreka gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda!

Z zdravimi in treznimi možgani zrimo v svet: bol in težo življenja čisto in neizkaljeno.

Iz ljubezni do lastnih otrok, iz ljubezni do sobratov-trpinov se oprimo vsi brez razlike stanu in poklica važnega socialnega dela v boju proti alkoholizmu. Delujmo zavedno in odločno za svojo in svojcev srečnejšo bodočnost, kajti le trezen narod bo imel mož, da za dosti vsem zahtevam, katere stavi nanj nova doba.

Dnevne vesti.

dn Ali še vedno ne bo boljše? Kako ne bi bolela človeka, ki pride iz tujine, taka nesramna švabarija v domovini, kako ne bi vzdignil pesti proti zagrebškemu poštnem ravnateljstvu, ki trpi take ljudi po svojih poštah! Silno smo radovedni, kakšen tiček se skriva skoro gotovo na poštnem uradu v Vinici blizu Varaždina na Hrvatskem. Zakurili bomo gorko temu pičku — v Belgradu, tako da mu bo gnezdo zgorelo, da mu bo utihnila švabska pesem v pismu in besedi. Naj javnost presodi, ali ni to preziranje naše revolucije, da se upa dotični kraljevine SHS poštni uradnik sledeče naslove: Vinica (Kranjska) Jugoslavija, dosledno prečrtavati in napisati energično »Welnitz«. (Corpus delicti v našem uredništvu na vpogled. Op. uredništva.) Čudne glave morejo imeti na zagrebških poštah oni, ki pošiljajo dopisnice naslovljene Vinica (Kranjska) na Hrvatsko, obilo nemške brezobraznosti oni, ki prečrtava naslove pisane v našem maternem jeziku in piše nemško, — mi pa bomo imeli dovolj korajže stisniti za vrat viniško-varaždinsko pošto. V prvič, drugič in zadnjič onemu, ki je kriv.

Opazujmo magnetsko iglo v hermetično zaprti stekleni škatilji: zunaj korakajo vojaki in igla se giblje, obvladana z jeklenimi bajonetmi. Na Švedskem žari severni sij. Igla ga čuti v Parizu. Še več. Magnetska igla zaznava izbruhe na solncu!

Atomi in zvezde nam predstavljajo neizmerno simfonijo. Ti, kateri vidijo orkester in ne slišijo ničesar, so gluhi. Naš duh pa mora čutiti v vidljivem vsemiru prisotnost nevidljivega vsemira. Vse, kar vidimo, je dozdevno; prave resničnosti ne vidimo. Edin realni svet je sila, energija, ki vse giblje in vse odnaša v večnost.

In v resnici smo v neskončnosti, v večnosti. Zvezda, o kateri smo govorili v začetku, je ogromno solnce, milijonkrat večje od zemlje, žari pa v taki daljavi, da bi brzovlak prispel k mejl šele čez 325 milijonov let. In vendar je ta zvezda ena izmed naših sosed. Lahko letimo dalje in zopet dalje, toda nikdar se ne bomo pomaknili naprej, zakaj povsod je središče, nikjer ni meja in še sama večnost ne more premagati neskončnosti.

dn Povratek naših vojnih ujetnikov v Italiji. »Neuer Tag« poroča iz Pariza: Jugoslavija je zahtevala v Parizu, da se vrnejo vsi ujetniki, ki se nahajajo na italijanskem. Na Tittonejev predlog pa je konferenca sklenila, da se mora počakati na sklep miru z Nemško Avstrijo.

dn Kočevska nemška nižja drž. gimnazija se preosnuje v slovensko nižjo realno gimnazijo. V začetku šolskega leta 1919/20 se otvori 1. razred s slovenskim učnim jezikom, 2., 3. in 4. razred še ostanejo z nemškim učnim jezikom, pa se leto za letom opuste. Šolsko leto se prične 19. septembra z običajno službo božjo. Vpisovanje učencev bo 15., 16. in 17. septembra od 9.—12. ure. Vsprejemni izpiti se prične v četrtek 18. septembra ob 9. uri. Vpis učenca pa se lahko izvrši letos izjemoma tudi pisnim potom.

dn Samomor. Bivši poveljnik avstrijskega tretjega kora v Gradcu Edv. baron Succovati se je 10. t. m. zjutraj ustrelil. Bil je 80 let star.

dn Komponist Leoncavallo je umrl v Montecatiniu.

dn Slov. planinsko društvo naznanja, da je pot na Triglav čez Prag v Vratih popravljena. Istotako je popravljena pot skozi Kot na Kredarico in od Kredarice na vrh Triglava. Tominšekova pot v Vratih ostane letos zaprta, ker je radi prevelikega snega nedostopna in se poprava ne da izvršiti. Pota na Triglav z Bohinjske strani so v redu. Opozarjajo se turistim tudi na to, da so vse kočje v Triglavskem pogorju prav dobro preskrbljene z jedjo in pijačo in da jim v tem pogledu ni treba imeti skrbi. Aljažev dom v Vratih ima pa, kakor že naznanjeno popolno hotelsko postrežbo.

dn Učiteljsko društvo za radovljiski okraj ima na zahtevo večine svojih članov in odbora izvanredni občni zbor v soboto 16. avg. ob 11. uri dopoldne v šolskem slossopju v Radovljici. Dnevni red: Volitev odbora. — Predsednik: Franc Jaklič.

dn Dekliški zavod »Vesna« v Mariboru. V Mariboru je dlgo let deloval zavod »Töchterheim«, ki je nudil deklicam višjo izobrazbo in pouk v raznih gospodinjstkih strokah. Ta zavod je sedaj prešel v slovenske roke in se nahajajo v njem sledeče šole, ki pričnejo z rednim poukom 20. septembra 1919. I. Višja dekliška šola s posebnim ozirom na gospodinjstke poklice, ki je triletna. Letos se prične I. letnik. Sprejemni pogoji za to šolo so: Dvoletni III. meščanski razred, ali pa kaka višja organizirana ljudska šola. V zadnjem slučaju morajo učenke napraviti sprejemni izpit, ki se bo vršil 13. septembra 1919. II. Ženska obrtna šola, ki obsega istotako III. letnike. Letos se začne s prvim letnikom. Sprejemni pogoji za to šolo so: Učenka naj s šolsko odpustnico dokaže, da je dopolnila najmanj 14. leto in da je zadostila šolski obveznosti. III. Kuharsko-gospodinjstka šola, ki traja eno leto. Učenka naj dokaže, da je dopolnila najmanj 16. leto in da je zadostila šolski obveznosti. IV. Med letom se bodo vršili od časa do časa razni krajši strokovni tečajji n. pr. za vezenje, kuhanje in likanje, konzerviranje sadja itd., ki bodo pa pravočasno objavljeni v dnevni časopisih. V zavodu se nahaja penzionat v katerem je prostora za 40 učenk. Vse učenke, ki želijo biti sprejete v katerokoli teh šol, naj vpošljejo najkasneje do 1. septembra 1919 svojo iastnoročno pisano prošnjo za sprejem, krstni list in zadnjo šolsko spričevalo na Dekliški zavod »Vesna« v Mariboru. Natančna pojasnila in prospekte razpošilja vodstvo dekliškega zavoda »Vesna« v Mariboru.

dn Plavba po Dravi. Plavba po Dravi je zopet mogoča. Dovoljenja izdaja mariborsko okrajno glavarstvo, pri katerem je tudi treba vlagati zadevne prošnje. Tudi za plavbo izven okoliša mariborskega okrajnega glavarstva se bodo dajala dovoljenja in sicer sporazumno s prizadetimi sosednimi glavarstvi.

dn Lovska dražba. V torek, 16. septembra 1919 ob 11. dopoldne se odda pri okrajnem glavarstvu v Radovljici na javni dražbi v zakup lov občine Koroška Bela za dobo treh in tri četrt leta, to je od 1. oktobra 1919 do 30. junija 1923. Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami pri radovljiškem okrajnem glavarstvu.

dn Finančna straža v Mariboru je zaplenila pri trgovcu Andreju Vilheina kar cel nahrbtnik režijskih bankovcev, ki jih je hotel vtihotapiti čez mejo in razpečati v Mariboru. Skupna svota zaplenjenega denarja znaša 29.240 kron. Škoda da ni zopet zlato.

dn Selitveni urad jugoslovanskih železničarjev v Trstu ne izseljuje samo železničarjev ampak tudi privatne in finančne uslužbenke bivše avstrijske uprave. Ta urad nima nobene dolžnosti, pomagati izseljevanju uslužbenecv in njihovih družin zadnjih dveh kategorij, vključno tem pa pomaga tudi tem, a do sedaj se ni zmenil še nihče, da bi preskrbel našim vrlim železničarjem kako denarno pomoč za to deo. Poština in finančna uprava vrh tega nista še nikdar obvestili svojih uslužbenecv o prihodu njihovih družin, čeprav se jima je vedno pravočasno naznanilo. Tako pridejo ubogi ljudi v Ljubljano in ne vedo kaj storiti. To ravnanje je vredno obsodbe.

dn Ali je mogoče, da se nahajajo med boljšimi ljudmi osebe, ki ne znajo ločiti med svojim in tujim imetjem? Dne 1. t. m. zgubil sem najbrže v kavarni Narodnega doma listnico, v kateri je bilo približno 160 do 180 kron denarja, nekaj vizitk in od politične oblasti izdana legitimacija. Najditelj je razpolagal toraj z mojim naslovom in popisom, ni pa našel v svoji kosmati duši toliko časti in poštenja, da bi bil oddal v 10 duch kroce ubožnem uradniku. Sram ga bilo.

dn Jugoslovanski skladatelji! Pripravljenih imamo šopek stanovskih pesmi, katere treba uglasbiti; da se delo čimpreje dovrši, Vas pozivamo na udeležbo s prošnjo, nam javiti, koliko komadov bi prevzeli, na kar dobite zahtevano število pesmi. Oglasiti se je na naslov: sodni svetnik Oskar Dev, Maribor ali pa J. Zazula, Maribor, magistrat, v teku meseca avgusta.

dn Priznanje mariborskemu polku. Pri pregledovanju čet v Labudu in Spodnjem Dravogradu 8. t. m. je imel general Smiljanič priliko pohvaliti izvrstni red in disciplino, ki ju je našel v teh osvobojenih krajih pri naši vojski. Posebno dolgo se je razgovarjal z 3 oficirji in vojaki 45. (mariborskega) polka, čigar poveljnik se je z iskreno hvaležnostjo spominjal slavni del Mariborčanov, ki so v prvi dobi preobrta osvobodili našo lepo Štajersko in jo branili proti vsem intrigam in agitacijam Avstrijskih Nemcev in ki so pri osvoboditvi Koroške nesli slavo svojega imena skoraj do Wolfersberga v Labudski dolini. Poln najboljših utisov se je general v lepih besedah poslovil od tega polka, ki požrtovalno in navdušeno vrši svojo dolžnost na Koroškem, kakor je prej to storil na Štajerskem.

dn Brezglavo postopanje. Na eni strani daje vlada odredbe, na drugi strani pa indirektno sama deluje po svojih organih baš v tem odredbam nasprotnem smislu. Posebno jasno se vidi to na sledečem slučaju: V tovarniškem kompleksu v Goričanah pri Medvodah je bila pred leti gostilna žalostnega spomina. Sedaj pa je ravnateljstvo tovarne zopet oddalo te prostore v najem gostilničarju, dasi se je delavstvo tovarne izreklo proti otvoritvi gostilne, ker bi hotelo vzeti dotične prostore samo v najem za svoj konzum. In kar je najlepše, ravnateljstvo je to storilo sporazumno z vladnim upraviteljem, ki je pa odklonil oddajo prostorov delavcem v koristno svrhu. — Da hoče nemško ravnateljstvo zastupljati naše delavstvo, če drugače ne, pa vsaj z alkoholom, nam je razumljivo, da pa pomaga pri tem tudi vladni upravitelj

je pa že malo bolj čudno. — Ne tolerance vendar samega sebe po zobeh.

dn Alkohol v Ameriki in pri nas. Parlament Zedinjenih držav je z 207 proti 100 glasovom sprejel zakon, ki vsebuje vsako točenje in prodajo alkoholnih pijač, ki imajo nad en odstotek alkohola. Državljanom sicer ni prepovedano imeti doma alkoholnih pijač, a vsaka prodaja istih se bode strogo kaznovala. In pri nas? Pač je izdala vlada neko naredbo za točilce alkoholnih pijač, da se ljudem, ki so že vinjeni ali jim do tega sladkega stanja le še malo manjka, ne sme dati več pijače — kako se pa ta naredba drži, se bo oni, ki jo je izdal, najbolje prepričal, če se poda od 23 do 1 ure ponoči na Stari trg ali v Šiško, kjer bode videl vsak večer kar cele procesije, ki se zibljejo proti Ljubljani in v sladkoinjenem stanju merijo cesto in pri tem — posebno za trudnega poslušalca — prav nesladko krulijo in razgrajajo. Dobro bi bilo, par teh nočnih tičev prijeti in malo pozvedeti, kje so se nasrkali božje kapljice do tako kipečega navdušenja — jih fotografirati in razstaviti v kaki izložbi — dotične gostilničarje pa še enkrat opomniti na njih dolžnost in izdano naredbo. Človek, ki ne zna držati sebe na uzdi, naj ne pije — vlada pa naj ne izdaja naredb, ki jih ne more ali noče v istini izvesti, ker s tem se le diskreditira.

dn Put skrajnog istoka — Madame Mineko. Napisal pomorski kapetan Marko Malič. Zanimivo potovanje po morju iz Trsta na Japonsko, zgodovina Japonske, japonsko državno in narodno življenje, japonska ženitev. Knjiga stane K 4 in se naročuje v k. knjižari Janka Dujaka v Šišku.

dn Več izvežbanih bančnih uradnikov Slovencev išče društvo zasebnih uradnikov, skupina denarnih zavodov v Ljubljani.

dn Moško kolo je bilo ukradeno v nedeljo 10. avg. t. l. iz gostilniške kuhinje Pavšič v Zg. Šiški od 10. do 12. ure ponoči. Kolo je črno emajlirano, z navgor zakrivljeno črno balanco. Pnevmatika je v dobrem stanu in brez krpe. Pozivljam tatu, da mi kolo takoj vrne na naslov Anton Jenko, Dravlje 37 pri Ljubljani, da se izogne stroškom in zaporu.

Ljubljanske vesti.

1 Pripravljalni odbor Narodno-socialne stranke ima danes zvečer ob 20. uri v Narodnem domu (Češka obec) svojo redno sejo.

1 Ljubljanska garnizijska godba. Gospod kapetan dr. Čerin, kapelnik garnizijske godbe, se je že vrnil s Češkega. Z njim je prišlo večje število godbenikov, tako, da je garnizijska godba skoro že kompletna za orkester na pihala, kakor tudi na lok. Društva in podjetja, katera bodo potrebovala godbo za prireditve, naj se obračajo na kapelnika kapetana dr. Čerina, Marlje Terezije cesta št. 14 (Novi svet).

1 Dr. Aleksander Rubinštajn, sanitetni podpolkovnik in dosedanji vodja varždinske garnizije je določen od vrhovne komande za poveljnika ljubljanske garnizijske bolnice.

1 Šentjakobsko-trnovska moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vabi svoje člane na letošnji redni občni zbor, ki se vrši na praznik 15. t. m. ob pol 10. uri pri podružničnem podpredsedniku g. Smoletu v Koleziji. Ker zove glavna družba vse svoje podružnice k novemu oživljenju, pričakuje z ozirom na resen položaj družbe prav častne udeležbe vseh članov dosedanji odbor.

1 Prememba imena. Deželna vlada za Slovenijo je dovolila mestnemu učitelju in lastniku trgovskega tečaja Fr. Gärtnerju premembo imena zanj in za njegovo rodbino v prilike Gorazd. Imenovani je že pred 30 leti prošil za tako dovoljenje prejšnjo avstrijsko vlado, ki pa ni hotela ugoditi prošnji.

1 Zasebno uradništvo! Pri tvrdkah Tönnies, Samassa, in Žabkar je stopilo delavstvo in uradništvo v stavko,

ker so uprave hotele znižati dozdanje draginjske doklade. Stavka traja že več dni. Podpisano vodstvo pozivlja vse organizirano zasebno uradništvo, da je s svojimi tovarlji teh tvrdk solidarno in nobeden ne prevzame kakega mesta v označenih tovarnah. — Vodstvo »Društva zasebnega uradništva Slovenije«.

1 Visokošolcem. Sestanek, ki je bil napovedan 12. t. m. v salonu pri Mraku, bo šele v ponedeljek, dne 18. t. m., ob šestih zvečer, ker moramo počakati vrnitve visokošolcev iz Belgrada. — Fran Schifferer.

1 Orlovska akademija se ponovi v torek dne 12. avgusta ob 20. uri v istih prostorih kakor prvič.

Dopisi.

d Lesce. Kmetijska podružnica v Lescah vabi na običajno domačo veselico, ki se vrši v petek 15. avg. 1919 na vrtu hotela »Triglav« v Lescah. Spored: 1. srečkanje, 2. šaljiva pošta in 3. ples s prosto zabavo. Za dobro postrežbo je v vsakem oziru preskrbljeno. Začetek ob 15. uri (3. uri pop.) Vstopnina 1 K za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo in popravo kmetijskega orodja se darila in predplačila hvaležno sprejemajo. Odbor.

d Naklo. Prostovoljno gasilno društvo v Naklem pri Kranju priredi v nedeljo 17. avgusta ob 15. uri pri g. Lovru Marinšku tombolo s šaljivo pošto in prosto zabavo.

d Vrhnika. V nedeljo 10. t. m. je bil izvoljen za župana dr. Marolt.

d V Novem mestu, v dvorani Narodnega doma vprižore dne 14. in 15. t. m. dijaki SHŠ. učiteljska v Ljubljani Finžgarjevo dramo »Verigo«. Čisti dobiček je namenjen prispevkom za Cankarjev spomenik.

d V Adlešičih ob Kolpi so se pojavili nemiri, povzročeni po nekem hujskaču. Energičnemu nastopu sedanjega glavarja se imamo zahvaliti, da je vse udušeno v kali in da so hujskači pod ključem. Sodna preiskava je v teku.

d Celje. Dolgo smo čakali in videli smo na odru mestnega gledališča celjskega medtem marsikaj, s čemur nismo bili zadovoljni. V četrtek, dne 14. avgusta ob osmih zvečer pa prireditelj celjske dram. društvo Milčinskega »Volkašina« pod vodstvom gosp. Povheta, režiserja narodnega gledališča iz Celja, s sodelovanjem dela Celjskega pevskega društva. Opozarjamo na to veličastno uprizoritev že danes. »Volkašin« je izvrstno slovensko delo, roparska pravljica s petjem. Čisti dobiček večera je namenjen shodu jugoslovanskega naprednega dijaštva.

d Celje. Sprehajal sem se po bregu Savinje, kjer pridem tudi do našega kopaljšča. — A čudeži! — človek bi ne mogel zapopasti, da je še kaj takega mogoče. Zadel me je na uho damski zbor. Toda čudno poslušajte! Slovenske gospodične, katerih imena so mi znana, so popevale seveda švabsko: »Ja, ja, die junge Frau, die weis es ganz genau, was... itd.« Res krasna intonacija teh frajlic.

d Iz Vojnika. V nedeljo, dne 17. avg. ob 15. (3.) uri prirede tukajšnji diletantje veliko slavnost; priprave so v polnem teku. Uprizorila se bo šaloigra v treh dejanjih, pevski zbor bo za zapel nekaj pesmic; po predstavi sledi prosta zabava.

d Št. Peter v Sav. dolini. Odslek stanovske zveze slov. akademikov priredi na Vel. gospojnico, dne 15. avgusta v Št. Petru v Sav. dolini v prostorih restavracije gosp. Šrbarja ob vsakem vremenu F. S. Finžgarjevo ljudsko zgodbo »Verigo«. Po igri velika ljudska veselica, na kateri svira rudniška godba iz Zabukovce, šaljiva pošta, srečolov itd. Čisti dobiček je namenjen podpornemu društvu slov. visokošolcev in dijaški kuhinji v Celju. Pričetek točno ob 15. uri. Za vozove proti Celju je preskrbljeno.

d Rogaška Slatina. V nedeljo, 17. t. m. uprizori Celjsko dramatično

društvo pod režijo g. Povheta, člana Nar. gledališča v Ljubljani s sodelovanjem »Celjskega pevskega društva« in orkestra kr. mariborske voj. godbe pod kapelnikom g. Hercogom narodno igro »Volkašin«, roparska pravljica v enem dejanju, spisal F. Milčinski. Ker je čisti dobiček namenjen Pripravljalnemu odboru za I. jugoslov. srednješolski dijaški svobodomiseln shod, se preplačila z zahvalo sprejemajo.

d Rogaška Slatina. V ponedeljek 4. t. m. so pripravili igralci ljubljanskega narodnega gledališča v gledališču zdraviliškega doma igri »Upnik« in »Medved«. Prostorna gledališka dvorana je bila razprodana; občinstvo: Slovenci, večina pa Hrvatje. Prva igra vsled svoje resnosti, čeprav je bila izborna igrana, splošno ni ugajala. Gostje — več ali manj bolniki — hočejo zabave in ne reševanja resnih psiholoških problemov, posebno pa če gledalec ne obvlada popolnoma jezika, se ne more vglobiti v resnost igre. Toliko bolj pa je ugajala druga igra, ki je izzvala cele salve smeha in ploskanja. V obeh igrah je bila gospa Bukšekova izborna, prvovrstna. Tudi ostali so bili zelo dobri. Splošna želja je, naj bi slovenski gledališki igralci še večkrat tu gostovali, a izberejo naj igre za razvedrilo in ne težkih resnih stvari in zadovoljni bodo občinstvo in igralci. Ali bi se ne dal napraviti ciklus predstav 5 do 6 v teku 14 dni? Pravijo, da bi se izplačalo. — V Rogaški Slatini bi lahko uspevala po letu slov. opereta z 2 do 3 predstavami na teden. Celo opera bi lahko gostovala. Orkester je tu, občinstva pa tudi ne bi manjkalo. Gledališka dvorana je zelo lepa, prostorna. Slovenci bi pridobili na ugledu in našim umetnikom bi se nudil vsako leto lep dohodek v poletnih mesecih.

d Ptuj. Kakor po vseh večjih krajih v Jugoslaviji, tako tudi pri nas čimdalje bolj narašča pomanjkanje stanovanj. To je v sedanjih razmerah, ko se seli množica ljudi z dežele v mesta in se na drugi strani vrača mnogo naših ljudi, ki so dosedaj živeli v inozemstvu vrača nazaj v domovino, umljivo — in težko je najti sredstva, da bi se to vprašanje vsaj deloma in hitro rešilo. Žalostno pa je, da nekateri hišni posestniki skušajo izrabljati stanovanjsko bedo v svoj dobiček in deloma naravnost nesramno dvigajo cene stanovanjem. Za danes nikakih imen — a če ne bode pomagalo to, da dovede posameznike do reduciranja neopravičenih zahtev, bomo drugič navedli polna imena — brez vsega ozira na levo in tudi na desno.

d Dravinjska dolina. Povabljeni smo bili v nedeljo, 3. avgusta v Makole na Vodnikovo slavnost. Čudili smo se, da bi se bil ta kraj, znan kot »rdeče gnezdo« naše doline, narodno tako povzdignil. V narodnem oziru je ljudstvo pri nas še zelo zaspano, ker nima pravih voditeljev, nemškutarji so se čez noč prelevili v »jugoslovanske« SD, a tem je narodnost deveta brigada. Zbral se je v Makolah narodno napreden krožek učiteljev, dijakov in drugih izobražencev, ki so si stavili nalogo, delovati za narod! Okoličani smo se radevolje odzvali povabilu, ker nismo dvomili nad dobrim uspehom. Nismo se varali! Krasno v vsakem oziru se je igrala »Županova Mica«. Živa in vesela je bila burka »Raztresenca«. Domače ljudstvo sicer še ni zrelo za gledališke predstave, a tuji smo bili izvrstno zadovoljni ter Makole zavidamo, da imajo krasno gledališko dvorano, ki se tako malo uporablja. Upamo, da bo pa sedaj »diletantski krožek« priredil večkrat gledališke predstave in koristil s tem narodu in nam. Čudno je le, da so se gotovi krogi zelo razburili, zaradi »posvetne« igre. Pa kljub temu: vrlo naprej!

—čan. d Kotmaraves pri Celovcu. Da nas Nemci vkljub vsemu svojemu pritisku niso mogli spreobrniti, smo pokazali 3. avgusta, ko smo se zbrali v Gorjah pri Ilcu na ljudskem shodu. Ni nas motilo deževno vreme, da ne bi dali duška svoji prostosti in pohiteli na zborovanje. Od blizu in daleč smo prišli skupaj vsi edini v tem, da bi

se ogreli za našo sveto stvar. Gosp. sodnik dr. Wieser nam le v markantnih potezah orisal ustvor Jugoslavije, slikal nje bogastvo in bodočnost. Na prav poljuden način pa je domači g. župnik Arnuš ocenil zasluge nemške gospode in nam pokazal v pravi luči te volke v ovčji podobi. Tudi g. žurnalst dr. Stojkovič iz Belgrada nas je posetil. Besede iz bratskega srca so nam dobro dele. Z zanimanjem je sledilo ljudstvo izvajanjem gg. govornikov, marsikomu so se oči odprle in lahko rečemo: Ni nas strah in trdna je naša volja, ko pride tisti trenutek, da si odločimo svojo usodo, na glas povedati: Jugoslovani smo in Jugoslovani hočemo tudi biti!

d Spodnji Dravbreg. Naš narod ne bo nikdar pozabil narodnega praznika, ki ga je doživel dne 27. julija t. l. v Sp. Dravbregu. Zjutraj sta pozdravila na kolodvoru gerent Kajzer v imenu trške občine in župnik Gabron v imenu okoličanov iz Maribora došle goste. — Odpeljali so se v osvobojen Ljubljano ter nam obljubili, da se popoldne zopet vrnejo. Teško je ljudstvo pričakovalo prihoda gostov. Ob 14. uri so se vrnili. Ko so zapeli krasno pesem „Jaz sem Slovan“, je trumoma vrelo naše ljudstvo skupaj in tudi vojaštvo se je polnoštevilno zbralo na Glavnem trgu. Vrh naš koroški rodoljub g. dr. Ravnik, odvetnik iz Maribora, je iz okna Nar. doma držal navdušen govor na naše vojake in naše ljudstvo. Zvečer se je vršila veselica v restavraciji na kolodvoru. Pesem je sledila pesmi, zdravica zdravici. Le prehitro se je približal ločitveni čas, mili nam gostje! Vaš poset ostane našemu narodu v trajnem spominu. Zatorej prisrčna zahvala g. dr. Ravniku, gg. pevcem z njihovim pevo-vođjo g. O. Devu, g. majorju Vavpočiču za blagohotno prepustitev vozov in sodelovanje. Iskrena zahvala za udeležbo in sodelovanje gg. nar. železniškim uradnikom in tukajšnjemu g. učitelju, kot tudi g. župniku Gabronu. Naših „narodnih“ učiteljc žalibože ni bilo.

Sokol.

s Novomeška sokolska župa priredi ob vsakem vremenu v petek na Vel. Šmaren 15. avgusta t. l. okrožni zlet v Št. Rupert.

s Slovenskemu Sokolstvu! Dne 15. t. m. se vrši v Sinči vasi na Koroškem veliko manifestacijsko zborovanje. Koroško slovansko ljudstvo bo proslavilo svojo osvoboditev ter protestiralo proti krivicam, ki se mu jih hoče napraviti. Naša dolžnost je, da prihitimo našim bratom na pomoč in jih podkrepimo v težkem in hudem boju za naše narodne pravice. Pozivljamo Vas, da se udeležite tega slavja v kar največjem številu. Vsa društva z zastavami! I: Ljubljane v Sinčo vas preko Maribora vozi poseben vlak. Vožnja cena polovična. Čas odhoda pravočasno naznanimo. — Zdravo! Predsedstvo Slov. Sok. Zveze.

Razne vesti.

r Velika eksplozija streliva. Ldu Lille, 11. avg. (Brez.) Velika zaloga streliva je zletela v zrak. Doselej so civilne osebe 3 mrtve in 20 ranjenih, manjkajo pa podatki glede žrtev med angleškimi vojaki, kitajskimi delavci in nemškimi ujetniki.

r Pomanjkanje živeža v Avstraliji. LDU. Amsterdam, 10. avgusta. (DunKU) Glasom »Telegrafa« poročajo »Times« iz Sidneya, da so morale v vseh avstralskih državah tovarne ustaviti delo. Pomanjkanje živeža je brezprimerno. Vsled pomanjkanja hrane mnogi ljudje ne morejo delati. Pomanjkanje živil bo vlado najbrže prisililo do tega, da bo poslala 10.000 domačinov v gozde, da se bodo mogli sami preživeti.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah! Pridobivajte novih naročnikov!

Zadnje vesti.

Lakota in legar v Vilni.

Ldu. Moskva, 11. avgusta. (DunKU-Brez.) Po poročilih iz Bobruiska, vlada v Vilni lakota in legar.

Lenin o preobratu na Madžarskem.

Dunaj, 11. avg. (Pos. por.) „Neue Freie Presse“ poroča, da je imel Lenin v Moskvi konferenco, kjer je izjavil, da je preobrat na Madžarskem zakrivilo največ pomanjkanje živil. Sedaj je Madžarska popolnoma izročena na milost in nemilost ententnemu imperijalizmu.

Opozorjamo belgrajske Slovence, da se v Belgradu prodaja „Jugoslavija“ pri gosp. Tihomiru Mladenoviću, Cvetni trg.

Gospodarstvo.

g Strokovni list za vinogradnike in sadjerejce. V Zagrebu je začel izhajati „Jugoslavenski vinogradar in vočar“, katerega urejuje strokovnjak Stjepan Koydl iz Požege. Naročuje se v Zagrebu, Strossmayerova ul. 6.

g Splošna trgovska organizacija se v zadnjem času bolj in bolj spopolnjuje. Jutri v nedeljo popoldne se vrši ustanovni občni zbor Gremija trgovcev za radovljiški politični okraj pri Kunsteljnu v Radovljici. Zanimanje je veliko.

g Ustavitev izplačevanja kuponov vseh avstrijskih obveznic in zadolžnic. Ministrstvo financ, generalno ravnanje državnih dolgov v Belgradu je z odlokom z dne 28. julija 1919 broj 702 zaukazalo, da se takoj ustavi izplačevanje kuponov kakor tudi obrestij od amortizovanih obligacij vseh predvojnih in vojnih dolgov bivše Avstro-Ogrske, dokler se ta zadeva o dolgovih mednarodno pravno ne odloči.

g Ameriška tvrdka za trgovske informacije Foreign Trade Service Department, International Trade Developer, Inc., 168 No Michigan Avenue, Chicago, U.S.A. Post Office Box 457 želi stopiti v zvezo z našimi trgovskimi krogi. Tvrdka se peča z navezovanjem stikov med trgovskimi hišami v vseh delih sveta, ima filijalke in dopisnike v večjih trgovskih mestih in izdaja posebno mesečno publikacijo „International Trade Developer“, ki vsebuje naslove trdk, ki želijo trgovskih zvez. Publikacija in najtanjši podatki so interesentem v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

g Vojni dolg Nemčije neizplačljiv. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Zeneve: V eni zadnjih sej mirovnega odseka zbornice je govoril finančni minister o gospodarskih pogojih mirovne pogodbe in cenil skupni dolg Nemčije, ki ga mora plačati zaveznikom na 1000 milijard. Ker pa se tolika svota more poplačati samo v obrokih in se mora obrestovati s 5% obrestmi, bo morala plačati Nemčija v 75 letih 2000 milijard. Aliiranci so prepričani, da tolike svote ne more plačati nobena dežela. Svota, ki bi se v resnici zahtevala, se z ozirom na sedanje povišanje vseh cen ne more preceniti ter se bo ugotovila šele 21. maja 1921.

g Italijansko narodno premoženje. Razpravljajoč o finančnem vprašanju mirovne pogodbe cenil gospodarski sotrudnik lista „Secolo“ na podlagi današnje temeljne vrednosti italijansko narodno premoženje na 230 milijard lir. Premoženska oddaja bi znašala po njegovem članku 30 milijard, vojna odškodnina pa, ki jo ima plačati Avstrija in Madžarska, 50 milijard lir.

g Bivša jugo-zapadna vojaška železnica. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prejela obvestilo, da je stopila bivša južno-zapadna vojaška železnica v likvidacijo. Morebitne terjatve je prijaviti pri „Abrechnungsstelle der Heeresbahn Südwest“, Dunaj, II. Grosse Mohrengasse 3a.

g Pomorska zveza z Južno Ameriko. Spedijska akcijska družba „Adriatica“ v Trstu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da vpelje v kratkem zopet pomorsko zvezo z Južno Ameriko. Prvi parnik za pisažirje „Sofia“ bo najbrž odplul koncem meseca avgusta v luko Buenos Aires in Montevideo, ustavil se bo tudi najbrž v Rio de Janeiro in Santosu.

g Uvoz inozemskega blaga. Glasom odredbe ministrstva financ, generalna direkcija carine v Belgradu z dne 5. julija 1919 št. 7211, je odredeno to le: Pri uvozu vsakovrstnega inozemskega blaga bodo carinarne od uvoznika zahtevale da se legitimira kot trgovec s trgovsko legitimacijo, ki jo izda pristojna trgovska zbornica, in s potrdilom njegovega pristojnega davčnega oblastva, da je javljen pri njem glede obdačenja svojega obrta. Uvoznik, ki se ne bo izkazal na prej označeni način, moral bo kot varščino za pridobitno deponirati znesek v višini 20% deklarativne vrednosti uvoznega blaga. Carinarne bodo v vsakem slučaju javile pristojnemu davčnemu oblastvu ime deponenta, deponirano svoto, vrsto in množino blaga, ter dan in številko dnevnika, v katerem se je deposit zaračunal. Ta

odredba se ne nanaša na one osebe, ki uvozijo blago za svojo osebno in domačo rabo.

g Kupčija s konji. V zadnjem času so razni prekupci nakupili na semnjih veliko število konj ter jih gnali v različne kraje zlasti pa na Koroško, ne da bi si preskrbeli predpisanih odpremnih izkaznic. Posledica je bila, da so se tem prekupcem zaplenili konji ter posamezniki kaznovali z občutno globo. Trgovci in kmetovalci se opozarjajo, da si v smislu obstoječih določil preskrbijo za vse vrste konj, ki so naznanjeni za trgovski promet, redno odpremne izkaznice, ki jih izdaja odsek za prehrano v Ljubljani.

g Izvoz in uvoz v Rumunijo je vsled slabih prometnih razmer ustavljen.

g Skupni vojni stroški. »Echo de Paris« poroča: Finančni minister Klotz je naznanil v zbornični komisiji za mirovne pogodbe, da so znašali skupni stroški za vojne 1.005 milijard frankov, in sicer pri zaveznikih 700 milijard, pri centralnih državah pa 305 milijard.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi

stanajo prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljna beseda 30 vin. - Dopisovanje in žetna ponudba pa vsaka beseda 1 K.

Prodaja se:

Popolnoma nov bel batisk-klobuk se prodaja. Kje pove upravništvo. 1150

Lovski pes (prepelica) 2 let star in več mladčev (prepelica) 6 tednov starih na prodaj. Rožna dolina 285. 1147

Cigaretni papir, drukarje, Erdal krema l. s. in kamenčke za užgalnike v večjih množinah, vpraša se na Franjo Leban, Maribor, Tegethofova cesta 64/l. 1144

Ognja in vloma varne Wertheim-blagajne v vsaki velikosti, kakor tudi blagajne za vzdlati in vsakovrstne Wertheim-blagajnice izdeluje tudi vsako popravilo izvršuje tvrdka Franc Schell, umetni in blagajničarski ključavničar v Mariboru, Koroška cesta št. 31. 1025

Kupi se:

Sveže maline se kupujejo v vseh množinah. Ponudbe na: Destilacija esenc, in izdelovanje sokov. Potnik Srečko, Ljubljana, Stomškova ulica 27.

Vinske sode 50-500 l vsabine kupim. - Ponudbe na upravništvo pod „Vinski sodi“. 1151

Službe:

Hlapca k konjem oziroma delavca oženjenega brez otrok išče za takoj l. kranjska tovarna sodavice r. z. z. o. p. Slomškova ul. 27. 1152.

Trgovski pomočnik, 21 let star, več železnice, mešane stroke, dober skladiščnik, izvežban v žganju in vinski stroki, išče mesta s 1. sept. Zmožen slov., srbohrvašč. in nemščine. Ponudbe pod W. S. na uprav. lista. 1148

2 prodajalki in učenko sprejme tvrdka Marija Tičar, Šelenburgova ulica. 1145

Sodar, več ob enem kletarstva se sprejme. Ponudbe na upravo „Jugoslavije“ v Celju. 1143

Slovenski odvetnik na kmetih na Spod. Stajerskem želi samostojnega koncipijenta pod ugodnimi pogoji. Dopisi pod „odvetnik“ upravništvu. 1125

Popravila žepnih ur in zlatnine sprejema F. CUDEN sin, nasproti glavne pošte v Ljubljani. 925

Razno:

Modna trgovina J. Podkrajšek bo zaprta od 11./8. do 4./9. 1153.

500 kron nagrade dobi, kdor preskrbi stanovanje od dveh ali tudi edne sobe in kuhinjo za družino brez otrok. Naslov pove upravništvu lista. 1151

Dopisovanje in žetne ponudbe

Dre gospodični žetita korespondence z dvema gospodoma vsrvo zbirke umetniških razglednic pod šifro Blondinki. 1149

Prijazen mladenič išče razvedrinega znanja s čedno Kranjičico. Dopisi pod „Al' me boš kaj rada imela“ na uprav. lista. 1145

Tihi družabnik

za trgovino v Mariboru se išče. Potrebni kapital 50.000 K. Sodelovanje ni potrebno. — Ponudbe na upravništvu „Jugoslavije“ v Mariboru pod „Tihi družabnik“.

Rabim partijo zidarjev in delavcev

s predetavcem eventualno akordantom za večje delo na suhem (pod streho) v bližini Ljubljane. Plača dobra, hrana in stanovanje na stavbišču. — JAKOB ACCETTO, zid. podjetje, TABOR št. 2.

Širite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravništvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Velika grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(53. nadaljevanje.)

»Elizabeta se je pomišljala, nato pa je povedala gospoj Feremy, da hoče sprejeti gospo Večero. Cesarica je stala sredi predsobe; strašen je bil pogled nanjo vsled njene nenaravne mirnosti. Pripekljali so baronico pred njo. Materi sta se molče spogledali, nato pa je gospa Večera padla na kolena z obupnim krikom: »Marija — moja hči...«

»Elizabeta se je umaknila pred izjegnjenimi rokami uboge ženske. Ogletovala si jo je z brezsrčno radovednostjo, nato pa je rekla mrzlo in okrutno: »C' est trop tard. Ils sont mort tuos lex deux.« (Prepozno je. Obadva sta mrtva.)

Gospa Večera je obmedlela. Cesarica se je brez vsakega ganotja ozrla in je brez vsake besedice odšla.

Z nepopisljivimi čustvi sem poslušala to strašno pripoved. Vedela sem, da je moja usoda, kar se tiče tete Cissi, zapečatena; nikoli ne bo hotela slišati nikakih pojasnil od mene. Prosil sem zdravnika, da nadaljuje svojo zgodbo, ne da bi vedela, ali bom imela toliko moči, da jo bom poslušala.

Wiederhofer je nadalje pripovedoval, da se je podal v Meyerling, kjer so ga takoj peljali v sobane, ki jih je imel prestolonaslednik. Tam je našel vse precej tako, kakor je grof Hoyos opisal. Na mizi malega salona so bili še vedno ostanki večerje; bilo je tudi nekaj praznih šampanjskih steklenic in en stol je bil prevrnjen.

Steklenica, napol polna konjaka, je ležala na preprogi blizu postelje, in Wiederhofer jo je velel odstraniti, da je cesar ne bi videl. Nato je začasno obvezal razbito glavo ter umil prestolonaslednikov obraz in vrat. Z Loschekovo pomočjo je pokrnil okrvavljeno posteljo in naredil truplo nekoliko čednejše. Vse ostalo pa so pustili nedotaknjeno do cesarjevega prihoda.

»Sedaj pa,« je rekel Loschek dr. Wiederhoferju, »morate videti še žensko.« Stopal je pred zdravnikom ter ga peljal po nekem hodniku; odprl je neka vrata in Wiederhofer je stal v mali sobici, ki je dobivala svetlobo skozi okno v stropu. Izprva mu je bilo precej težavno razločevati razne stvari okrog njega, naposled pa je uzrl veliko platneno košaro. Vrh nje je bil klobuk, okrašen z novejimi peresi in po tleh je ležalo vse polno raznih ženskih reči. Wiederhofer je bil vaje groznih prizorov v izvrševanju svojega poklica, »ali tedaj,« je rekel, »mi je prvič v mojem poklicu začelo prihajati slabše, ko je Loschek odgrnil rjuho, ki je zakrivala košaro.

»Tam sem uzrl truplo ženske — bilo je nago, če se odzame fino batistasto čipkasto srajco, ki ji je bila potegnjena čez glavo. Rekel sem Loscheku, da je zame pretmno, da bi mogel preiskati truplo, kjer je ležalo, in tako ga je ponesel v sosednjo sobo, kjer je je položil na biljar.

»Zatem sem je začel preiskovati. Odstranil sem dolge lase raz obraz, ki je bil malone popolnoma zakrit, in nato... o, grofica... sem spoznal Marijo Večero — dekle, ki sem jo poznal še iz njenih dekliških let.«

Glas se je tresel dobremu zdravniku od ginjenja. »Revica,« je rekel, »saj je bila le malo več, nego otrok.«

Marija ni bila tako grozovito izkažena, kakor Rudolf: del njenega obraza je bil močno ranjen in eno oko je padlo iz česne jamice, a neranjena stran je ohranila vso svojo lepoto in njen izraz je bil malone miroben.

Dr. Wiederhofer je raztrgal batistasto srajco v bandaže; zatem je položil oko nazaj na svoje mesto in obvezal glavo; umil je Marijin obraz in potem, ko je zavil mrtvo revo v rjuho, jo je velel Loscheku nesti nazaj v platneno sobo.

Prizor v sobi smrti po cesarjevem prihodu v Meyerling je bil v srce segajoč. Franc Jožef se je naslonil ob zid in je jokal, kakor da bi mu hotelo srce počiti. Nato je poslušal vse, kar se je dalo povedati in se je zatem vrnil na Dunaj, da počaka poslednjega prihoda prestolonaslednika domov.

»Jaz nisem hotel svedočiti kápi kot vzroka smrti,« mi je rekel doktor ogorčeno, »celo zadevo so vse preveč zavijali v skrivnost, in vihar ljudske nevolje bi se vzdignil zoper cesarja, ako bi obdržali ljudstvo Avstro-Ogrske v nejasnosti glede vzroka cesarjeve smrti.«

»Ali je moj bratranec zapustil kake papirje?« sem vprašala nenadno prestrašena.

»Cesarska policija je zasegla vse. Bila pa so gotova pisma, menim,« je odvrnil dr. Wiederhofer.

»Rudolfovo truplo so balzamirali,« je pristavil, »in je položil v rakev. Nekaj ur je ostalo v obednici, zvečer so je pripeljali na Dunaj.«

»Kaj pa se je zgodilo z ubogo Marijo?«

»Ne morem povedati,« se je glasil odgovor.

»Rekli so mi pa, da bodo njeni sorodniki pozneje prišli ponj.« (Dalje prihoduje.)

Najboljše uspehe imajo oglasi v dnevniku „Jugoslavija“!

Ako iščete službe, ali pa če imate kaj naprodaj oziroma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v Jugoslaviji!

Razpošiljam lepa bukova drva

žagana, cepljena in meterska, franko na dom. Cene nizke, dobava točna. Srebotnjak, Koledvorska ulica, št. 31.

Fino voščeno „Erdal-kremo“ S II, I in G I

nudi po najnižjih cenah tvrdka Osvald Dobeic, Ljubljana, Martinova cesta št. 15.

Dva spretna sodarska pomočnika

se sprejmeta pri Janezu Steudte v Ptuj.

Kdo želi kupiti ali prodati

hišo, vilo, stavbišče, manjše ali veliko posestvo, gozdove in poljske pridelke, bilo v kateremkoli mestu Jugoslavije, naj se s polnim zaupanjem obrne na poslovno za promet z nepremičninami J. Prebil i drug, Zagreb, Nikoličeva ulica 10, kjer dobi vsaki inserent brezplačno strokovna mnenja, kakor tudi proračune vsakovrstnih objektov.

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark) vrelec izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini. MAJ — OKTOBER.

Kislina

zajamčeno 80% močna kemično čista se dobi pri Rudolf Zorè in Komp. Ljubljana.

200 polliterskih steklenic

za namakanje po K 1-10 komat ima za oddati Osvald Dobeic, Ljubljana, Martinova cesta št. 15.

Večja množina riža (Rangou) in čaja I^a

se proda. Cena po dogovoru. Več iz prijaznosti v upravnistvu.

Kje dobiš?

najbolje, najfineje in vsaki dan sveže pecivo.

Pri Jožetu Fürtnerju, pekovskemu mojstru v Ptuj, vseh Svetnikov ulica.

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi 420 jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in najnižje cene na Ljubljana I., poštni predal št. 163.

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan, Kranj, (Gorenjsko).

METLE

z metlišči, krtače iz sirka za ribanje nudi trgovcem postavljeno

VELIKA GORICA
Prva Hrvatska Tvornica metala, Velika Gorica.

REPNO SEME

pristno kranjsko po K 15 — za kilogram in rdečo deteljo

„inkarnat“ po K 6 — za kilogram razpošilja po povzetju po 5 kg po pošti ali večje množine po železnici tvrdka

Ant. Stergar v Kamniku.

BARVA in KEMIČNO — ČISTI vsakovrstno blago in PERE in SVETLOLIKA domače perilo ovratnice, zapesnice (pošilja po isto na dom) in srajce

tovarna Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.
Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

KARBID

vsaka množina najceneje se dobi pri FERDO USSAR, Maribor, Meljska cesta št. 57.

DRVA

cele vagone in tudi na m³ oddaja
Gospodarska zveza v Ljubljani.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje kupuje vsako množino „DRAVA“ lesna trgovska in industr. družba z o. z. v Mariboru.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

— ustanovljena od mestne občine Zagreba leta 1884 —

sprejema

v elementarnem in življenskem oddelku

vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

==== Zahtevajte prospekte ====

katera pošilja in daje vsa potrebna pismena in ustmena pojasnila 771 1

Glavno zastopstvo za Slovenijo

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Sprejemamo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velikega zaslužka.